

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРОПИВНИЦЬКИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ІНСТРУКЦІЯ

З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 110 -ОП

під час роботи з ручною мотокосю

м. Кропивницький

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРОПИВНИЦЬКИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора КБФК
08.06.2022р. № 78

ІНСТРУКЦІЯ

З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 110 -ОП

під час роботи з ручною мотокосою

1. Загальні положення

1.1. Дія Інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства та його територію, а також на місця, де працівники виконують роботи за завданням керівника робіт.

1.2. Інструкція розроблена відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15, та з урахуванням вимог Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Мінжитлокомунгоспу від 10.04.2006 № 105, та ДСТУ EN 836:2004 «Садове обладнання. Газонокосарки приводні. Вимоги безпеки».

1.3. Ручна мотокоса — це машина для скошування трави, стригучий пристрій якої має привід від бензинового двигуна внутрішнього згоряння і працює у площині приблизно паралельно до поверхні ґрунту. На кінці мотокоси розташований обертовий різальний інструмент, рух якого здійснюється по горизонталі за рахунок мускульної сили працівника.

Роботи з використанням ручної мотокоси (далі - мотокоси) потребують особливої уваги та обережності в роботі.

1.4. До виконання робіт мотокосою допускають осіб не молодше 18 років, які пройшли:

- медичний огляд і не мають протипоказань за станом здоров'я;
- вступний інструктаж із охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки;
- інструктаж із прийомів і способів надання домедичної допомоги потерпілим.

Працівники ознайомлюються під розпис з умовами праці, правами й пільгами за роботу в шкідливих і небезпечних умовах праці, правилами поведінки під час аварій.

1.5. До початку роботи безпосередньо на робочому місці працівник проходить первинний інструктаж із безпечних прийомів виконання робіт.

Результати інструктажу заносять до Журналу вступного інструктажу з питань охорони праці й Журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці. У журналах після інструктажу ставлять підписи особа, яка проводила інструктаж, і працівник, що пройшов інструктаж.

1.6. Працівник після первинного інструктажу на робочому місці протягом 2—15 змін, залежно від стажу, досвіду й характеру роботи, проходить стажування по програмі, затвердженій на підприємстві, під керівництвом досвідченого, кваліфікованого працівника, якого керівник призначає наказом (розпорядженням) по підприємству.

Працівника допускають до самостійної роботи мотокосом, якщо він успішно пройшов стажування та набув навичок безпечного виконання робіт.

1.7. Працівник проходить інструктажі з правил і прийомів безпечного ведення роботи та охорони праці:

- повторний:
 - періодично, не рідше ніж раз на квартал;
 - у разі незадовільних знань з охорони праці — не пізніше місячного строку;
- позаплановий:
 - при використанні мотокоси іншої конструкції, з якою працівник незнайомий;
 - у разі порушень вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
 - при перерві в роботі понад 30 календарних днів;
- цільовий:
 - у разі ліквідації аварії або стихійного лиха;
 - під час робіт, на які відповідно до законодавства оформлюють наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Працівники, що суміщують професії, проходять навчання безпечним прийомам роботи та інструктаж із охорони праці за всіма виконуваними роботами.

1.8. Працівник повинен знати:

- основні вимоги з охорони праці, передбачені цією Інструкцією, інструкціями за видами робіт та інструкціями заводів-виготовлювачів з експлуатації обладнання, що використовується у роботі;
- будову й призначення всіх агрегатів та окремих вузлів, а також правила експлуатації і догляду за ними;
- правила обміну сигналами, встановлені на підприємстві;
- призначення і конструкцію огорожень, запобіжних пристроїв і блокувань;
- правила безпечного використання слюсарного інструменту;
- властивості шкідливих і отруйних речовин;
- порядок надання першої домедичної допомоги потерпілим при нещасних випадках.

1.9. Працівник зобов'язаний:

- пам'ятати, що порушення вимог інструкцій розглядається як порушення ним трудової дисципліни, за яке до працівника може бути застосовано стягнення згідно з чинним законодавством;
- знати й виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, виробничої санітарії, гігієни праці та протипожежної безпеки, правила поведіння з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту;
- дотримувати правил внутрішнього трудового розпорядку;
- бути уважним до сигналів рухомого транспорту;

- ходити по тротуарах, доріжках, переходах, спеціально призначених для цього, тримаючись правого боку;
- не торкатись електрообладнання, клем та електродротів, арматури загального освітлення;
- не включати й не зупиняти, крім аварійних випадків, машини та механізми, робота на яких не передбачена адміністрацією;
- безпечно виконувати роботи та безпечно експлуатувати обладнання, інструмент і пристрої, які він може використовувати впродовж робочого дня;
- виконувати тільки ту роботу, яку йому доручив керівник і за якою він пройшов інструктаж;
- не допускати сторонніх осіб на своє робоче місце;
- не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці;
- вміти надавати першу домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків;
- вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння;
- не виконувати роботу у стані алкогольного, наркотичного або медикаментозного сп'яніння, у хворобливому або стомленому стані;
- дбати про особисту безпеку й здоров'я, а також про безпеку та здоров'я оточуючих;
- проходити у встановленому законодавством порядку попередні й періодичні медичні огляди.

1.10. Під час робіт бути уважним, не відволікатися на сторонні справи і розмови, не відволікати увагу інших, не користуватися мобільним телефоном, не слухати плеєр або радіо

1.11. Працівник зобов'язаний дотримувати вимог санітарних норм, зокрема:

- правильно й дбайливо користуватися санітарно-побутовими приміщеннями, спецодягом і засобами індивідуального захисту (ЗІЗ);
- утримувати спецодяг і спецвзуття у справному стані й чистому вигляді;
- користуватися ЗІЗ під час роботи з технічними рідинами (розчинники, масла тощо), щоб запобігти шкірним захворюванням;
- перед кожним прийманням їжі мити руки водою з милом;
- дотримувати питного режиму з урахуванням особливостей умов праці;
- дотримувати режиму праці й відпочинку;
- звертатися до лікаря, якщо з'явилася температура чи інші ознаки захворювання.

Щоб запобігти простудним захворюванням, стежити, щоб одяг і взуття не були мокрими, уникати протягів, не допускати переохолодження і перегрівання тіла.

1.12. Працівнику заборонено:

- курити та користуватися відкритим вогнем біля мотокос або у зоні робіт;
- виконувати без дозволу та інструктажу роботу, яка не входить до обов'язків працівника;
- працювати в одязі, просоченому пально-мастильними матеріалами.

1.13. Основні види небезпечних чинників, що можуть виникнути під час робіт мотокосою та які становлять небезпеку для працівника:

1.13.1. Механічні види небезпеки, пов'язані з несправністю чи втратою стійкості інструменту, обладнання і пристосувань внаслідок їх незадовільного технічного стану

або поломок: контактування з колесами, наїзд, падіння предметів, проникнення предметів, поломка деталей, які обертаються з високою швидкістю.

Механічні види небезпеки можуть призвести до травм або смерті через:

- здавлювання;
- порізи;
- розтинання чи відсікання;
- намотування, утягування чи захоплення частин одягу, кінцівок тощо;
- удар;
- укол або проколювання.

1.13.2. Механічні види небезпеки, пов'язані зі складовими частинами обладнання, з вантажами, що переміщуються, і зумовлені, наприклад:

- формою — гострі крайки, ріжучі елементи, гострокінцеві частини тощо;
- місцем установлення;
- масою і стійкістю: потенційна енергія частин, що можуть бути урухомлені під дією сили ваги;
- масою і швидкістю — кінетична енергія частин під час контрольованого чи неконтрольованого рухів;
- пришвидшенням;
- недостатньою механічною міцністю, що може призвести до небезпечних поломок чи руйнувань;
- накопиченням енергії усередині обладнання — у пружних елементах, у рідинах, газах, що перебувають під тиском, в умовах вакууму;
- порушенням безпечних відстаней.

1.13.3. Термічні види небезпеки, що призводять до опіків та інших травм, спричинених:

- контактом працівників з предметами або матеріалами з дуже високою температурою;
- полум'ям або вибухом;
- випроміненням джерел тепла;
- роботою в гарячому середовищі.

1.13.4. Небезпека, спричинена шумом, може призвести:

- до тривалого порушення гостроти слуху;
- дзвону у вухах;
- втоми, стресу тощо;
- інших наслідків, зокрема до порушень рівноваги, послаблення уваги тощо;
- перешкоди мовним комунікаціям, акустичним сигналам тощо.

1.13.5. Небезпека, спричинена вібрацією, може призвести до значних порушень здоров'я: розлад судинної і нервової систем, порушення кровообігу, хвороби суглобів тощо).

1.13.6. Небезпека, спричинена матеріалами, речовинами та їхніми компонентами, що їх використовує або виділяє обладнання, що працює, унаслідок:

- вдихання, заковтування працівником шкідливих для здоров'я рідин, газів, аерозолів, парів і пилу, а також їхнього контакту зі шкірою, очима й слизовою оболонкою, проникнення через шкіряний покрив;
- вогне- й вибухонебезпечності;
- розбризкування рідини під високим тиском.

1.13.7. Небезпека, спричинена нехтуванням ергономічних вимог і принципів під час експлуатації обладнання:

- незручна робоча поза або надмірне чи повторюване фізичне навантаження на організм працівника;
- нехтування ЗІЗ;
- недостатнє місцеве освітлення;
- розумове перевантаження, стрес тощо, що виникають під час технічного обслуговування обладнання;
- помилки, неправильне поведження працівника;
- незручна конструкція, розміщення або маркування елементів керування.

1.13.8. Небезпека, спричинена несподіваним пуском, перевищенням швидкості тощо, унаслідок:

- виходу з ладу або порушення в роботі системи керування;
- інших зовнішніх впливів (сила ваги, вітер тощо).

1.13.9. Небезпека, спричинена помилками (дефектами) під час складання або монтажу обладнання та під час виконання роботи, внаслідок:

- утомного руйнування;
- неприпустимої величини деформації;
- критичного спрацювання;
- корозії.

1.13.10. Небезпека, спричинена предметами, що падають, — інструмент, деталі обладнання, вантажі тощо.

1.13.11. Небезпека, пов'язана:

- з джерелами та передаванням енергії;
- двигуном та акумулятором;
- передаванням енергії між складовими частинами обладнання.

1.13.12. Небезпека, пов'язана з третіми особами:

- несанкціонований запуск або експлуатація;
- відсутність або невідповідність візуальних чи звукових попереджувальних сигналів.

1.13.13. Небезпека, пов'язана з несприятливими природними чинниками:

- вітрове навантаження;
- сейсмічне навантаження;
- грозові електричні розряди.

1.14. Ризики від впливу основних видів небезпеки, що можуть виникнути за нормальних умов праці та у разі їх порушення і які становлять загрозу працівникам, потрібно унеможливити або мінімізувати. Для цього вжити запобіжних заходів, спрямованих на недопущення прогнозованих ризиків і забезпечення безпеки під час робіт і експлуатації обладнання.

1.15. Шкідливі й небезпечні виробничі чинники конкретизують згідно з результатами атестації робочих місць.

1.16. Працівника забезпечують спецодягом, спецвзуттям та іншими ЗІЗ згідно із затвердженими нормами. Спецодяг має бути чистим, підібраним за розміром, застібнутим на всі гудзики, не має затрудняти рухів під час робіт.

1.17. Працівник несе відповідальність за невиконання вимог цієї Інструкції в порядку, встановленому законодавством України.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Отримати від відповідального керівника робіт розпорядження на виконання робіт.

2.2. Одягнути належні за нормам і такі, що перебувають у справному стані, спецодяг, спецвзуття, ЗІЗ — окуляри, рукавиці, навушники тощо. Одяг не повинен мати звисаючих кінців, а також забруднень пально-мастильними матеріалами.

2.3. Оглянути місцевість, яка призначена для роботи. Прибрати з обкошуваної поверхні землі тверді предмети та сміття — каміння, гілки, дроти, сучки тощо, які можуть потрапити під ріжучу ліску або лезо ножа, нанести травму й пошкодити ріжучий інструмент.

2.4. Максимальна висота травостою має бути: на партерних газонах — 5 см, звичайних — 10 см, лучних — 15—20 см. Висота скошування травостою на партерних газонах — 2—4 см, звичайних і лучних 3—5 см.

2.5. У робочій зоні не мають проводитися інші роботи.

2.6. Перед початком роботи перевірити наявність необхідної кількості запчастин та інструменту (ліски, ножа, дроту, лопастевого інструменту) і витратних матеріалів. А у разі використання мотокоси з бензиновим двигуном — пально-мастильних матеріалів.

2.7. Під час транспортування мотокоси до місця роботи її двигун повинен бути вимкненим. Під час транспортування на транспортних засобах мотокоси оберегти від перекидання, ушкодження і витікання палива.

2.8. Для перенесення матеріалів і комплектуючих частин мотокоси використовувати сумку або інше спеціальне пристосування.

2.9. Перед роботою уважно прочитати інструкцію з експлуатації. Ознайомитися з правилами роботи і використанням мотокоси.

2.10. Заправляти паливом мотокосу при вимкненому та охолодженому двигуні. Якщо при заправці пролилося паливо, мотокосу негайно очистити від нього і простежити, щоб паливо не потрапило на спецодяг. Якщо паливо потрапило на спецодяг, його слід змінити.

2.11. Перед пуском двигуна мотокоси провести огляд і перевірити справність вузлів і деталей мотокоси, відрегулювати відповідно до свого зросту підвісний ремінь і положення рукояток.

2.12. Перед кожним використанням перевірити мотокосу на відсутність пошкоджень. Перевірити наявність витікання пального.

2.13. Не користуйтеся мотокосою до того часу, доки пошкодження не будуть повністю усунуті.

2.14. Щоб запобігти травматизму, а також пошкодженню мотокоси, перевірити правильність установки і надійність кріплення всіх елементів коси, особливо ріжучих — катушки з ліскою, ножа.

2.15. Використовувати ліску тільки діаметром 2,4 мм. Не застосовувати як ріжучий елемент армовану ліску, дріт, трос тощо.

2.16. Щоб зменшити ризик травмування внаслідок ураження предметами, що вилітають з-під коси, не дозволяти стороннім особам, особливо дітям, перебувати на відстані менше 15 м від місця роботи. У разі наближення сторонніх осіб зупинити двигун і припинити роботу.

2.17. Натиснути рукоятку газу й переконатися, що він вільно повертається в початкове положення. Перед роботою провести регулювання і ремонт, якщо це потрібно.

2.18. Виявлені несправності та порушення вимог безпеки виправити власними силами. Якщо це неможливо зробити, повідомити про них керівника робіт.

2.19. Не приступати до роботи, якщо виявлені несправності мотокоси й засобів захисту або якщо відсутні засоби захисту.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час роботи використовувати мотокосу тільки за призначенням, застосовувати лише передбачений для неї різальний інструмент.

3.2. Положення мотокоси під час роботи не повинно допускати можливості її падіння. Вживати заходів, що запобігають пошкодженню мотокоси.

3.3. Роботи виконувати при достатньому денному освітленні.

3.4. Запускати двигун мотокоси на холостому ходу відповідно до інструкції з її експлуатації.

3.5. Запускати двигун мотокоси проводити поза приміщень на відстані не менше ніж 10 м від ємності з паливом.

3.6. Під час пуску моторної коси зайняти стійке положення, надійно утримуючи моторну косу. Ріжучий інструмент не повинен стикатися з якими предметами або ґрунтом.

3.7. Стороннім особам заборонено перебувати у зоні, де проводять роботи мотокосою, радіусом до 15 м, оскільки існує небезпека отримання травм предметами, що відскакують, або внаслідок контакту з ріжучим інструментом.

3.8. Під час роботи стежити за технічним станом робочого органа мотокоси. Робота зі зношеними або ушкодженими елементами робочого органа — зубцями, кріпильними елементами тощо — може призвести до порушення балансу робочого органа.

3.9. Якщо у робочий орган потрапив сторонній предмет, зупинити двигун мотокоси перед очищенням робочого органа.

3.10. Під час роботи на схилах працювати поперек схилу.

3.11. Під час роботи з бензином дотримувати таких вимог безпеки:

- паливо транспортувати й зберігати у спеціально призначених резервуарах, дотримувати вимог пожежної безпеки;
- заправляти паливо й виконувати його дренаж з паливного бака слід поза межами приміщення;
- заборонено курити та користуватися відкритим вогнем під час роботи з паливом;

- не запускати двигун у закритому приміщенні та іншому просторі, де можуть накопичуватися шкідливі вихлопні гази;
- не знімати кришку паливного бака та не доливати бензин під час роботи двигуна або поки двигун нагрітий;
- у разі розливання бензину не запускати двигун на цьому місці, а перемістити мотокосу вбік і уникати появи будь-яких джерел запалювання на місці розливання бензину.

3.12. Під час роботи з мотокосою заборонено:

- виконувати роботи босоніж або у відкритих сандалях — слід використовувати спецвзуття;
- виконувати роботи на дуже крутих схилах — із кутом нахилу до горизонту від 45° і більше;
- допускати, щоб частини тіла перебували у зоні дії обертових частин машини;
- виконувати роботи за наявності людей або тварин у робочій зоні;
- використовувати несправну мотокосу, зі знятими або ушкодженими огороженнями, без запобіжних пристроїв (дефлектора або уловлювача);
- запускати мотокосу, якщо робоча поверхня не є трав'яною;
- зберігати мотокосу з бензином у її баку всередині приміщень;
- самостійно розбирати та ремонтувати привідну частину мотокоси;
- використовувати косу без захисного кожуха, з неправильно встановленим ножом або катушкою з ріжучою ліскою, а також якщо довжина ліски перевищує робочу довжину, яка обмежена розмірами захисного кожуха;
- доторкатися до катушки з ріжучою ліскою або ножа при роботі коси та намагатися їх зупинити;
- доторкатися до двигуна, глушника чи редуктора в процесі роботи;
- встановлювати оберти двигуна вище за максимально допустимі. Не допускати обертання двигуна на великих обертах без навантаження.

3.13. Дозволяється проводити лише збирання і заміну різального інструменту відповідно до вимог інструкції з її експлуатації;

3.14. Зупиняти двигун під час перерв у роботі або переходу з однієї ділянки на іншу.

3.15. При ударах об сторонні предмети швидко зупинити двигун і перевірити пошкодження коси. Усунути несправності перед наступним використанням коси. Не застосовувати косу з пошкодженими або відсутніми частинами й елементами.

3.16. Використовуйте тільки оригінальні запчастини. Використання неоригінальних запчастин може призвести до серйозних травм користувача та пошкодження коси.

3.17. Очищати косу одразу після роботи. Залишки скошеної трави або інші предмети можуть потрапити між катушкою або ножом і захисним кожухом.

3.18. Щоб зменшити небезпеку виникнення пожежі, слід замінювати несправні глушник та іскровідвід, очищувати поверхню двигуна та глушника від залишків трави, слідів змащування і вуглецевих відкладень.

3.19. При роботі з ріжучим ножом дотримувати таких вимог:

- при використанні коси з ріжучим ножом завжди користуватися плечовим пасом;
- рукоятка завжди повинна знаходитися між користувачем і ріжучим ножом;

- бути уважними, щоб виключити можливість контакту ріжучого ножа з твердими предметами: камінням, поверхнею землі, корінням тощо.

3.20. Заборонено:

- піднімати ріжучий ніж на висоту більше ніж 75 см від поверхні землі;
- використовувати косу із зігнутим, тупим ножем або таким, що має тріщини;
- заточувати ріжучий ніж — це може призвести до його вигину та порушення балансування, що збільшує небезпеку отримання травми під час роботи. Тупий ніж замінить.
- використовувати косу з ріжучим ножем для підрівнювання країв газону.

3.21. Якщо виникла підвищена вібрація, швидко зупинити двигун, оскільки це являється ознакою несправності мотокози.

3.22. Після огляду, ремонту, перевірки та регулювання робочих органів чи механічних передач надійно зафіксувати на місцях запобіжні щитки й захисні кожухи.

Перед продовженням роботи перевірити надійність затягнення болтів, гайок і наявність їх на місцях.

3.23. Очищати та обмивати деталі та вузли скребком, ганчіркою або щіткою.

3.24. Дотримувати вимог пожежної безпеки, санітарних норм і правил особистої гігієни.

3.25. Не входити в їдальню або кімнату для приймання їжі у спецодягу, який використовувався при роботі з етилованим бензином.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Провести контрольний огляд мотокози та необхідні операції з технічного обслуговування.

4.2. Пролиті легкозаймисті та паливні матеріали негайно видалити.

4.3. Підготувати мотокозу до наступного робочого дня (зміни).

4.4. Очистити корпус і робочий орган мотокози від пилу й бруду. При цьому заборонено здувати пил стисненим повітрям.

4.5. Злити у спеціальний резервуар залишки бензину.

4.6. Покласти комплектуючі частини мотокози у передбачену для зберігання робочу сумку. Підготувати мотокозу до перенесення.

4.7. Помістити мотокозу в призначене для зберігання місце.

4.8. Повідомити відповідального керівника робіт про всі несправності та недоліки, виявлені при огляді або під час роботи.

4.9. Зняти спецодяг і ЗІЗ, очистити їх від пилу та іншого бруду та повісити у відведене для зберігання місце

4.10. Вимити руки та обличчя теплою водою з милом. Заборонено мити руки в мастилі, бензині, гасі та витирати їх ганчір'ям, забрудненим ошурками, тирсою, стружкою.

4.11. Якщо є змога, прийняти душ. Під час пересування вологою й мокрою підлогою роздягалень і душових бути дуже обережним. При кожному кроці впевнитися, що нога надійно стоїть на підлозі.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Аварійна ситуація може виникнути у разі:

- поломок і несправностей в роботі машин, агрегатів, пристроїв тощо;
- падіння і травмування під час руху та виконання робіт: порізи або збиття незахищених частин тіла внаслідок дії ріжучого інструменту, частинок трави та інших матеріалів, що перебувають на газоні;
- отримання опіків внаслідок загоряння пально-мастильних матеріалів;
- виникнення пожежі або її ознак — запаху гарі, диму, горілої ізоляції тощо.

5.2. Кожен працівник, що першим виявив загрозу виникнення або при виникненні аварійної ситуації, повинен припинити роботу та подати команду «Стоп!».

5.3. Команду «Стоп!», яку подав будь-який працівник, повинні виконати всі працівники, що її почули.

5.4. У разі появи стуків і шумів у двигуні негайно його зупинити та усунути несправності.

5.5. У разі виявлення несправності мотокоси, що впливає на безпеку праці, припинити роботу та замінити мотокосу на справну.

5.6. За поганих метеорологічних умов (дощ, гроза, туман тощо) припинити роботу.

5.7. У разі нещасного випадку працівник повинен уміти надати потерпілому домедичну допомогу, при невідкладних випадках — викликати швидку медичну допомогу.

5.8. У будь-якому разі повідомити про те, що сталося, безпосереднього керівника або особу, яка його заміщує, огородити небезпечну зону та не допускати до неї сторонніх осіб.

5.9. У разі пожежі (ознак горіння) необхідно:

- негайно припинити роботу;
- вжити заходів для гасіння (локалізації) пожежі наявними первинними засобами пожежогасіння;
- електропроводку та електроустаткування гасити тільки вуглекислотними та порошковими вогнегасниками, засипати землею або накрити брезентом. Заборонено заливати водою паливо, що горить;
- подати сигнал оповіщення про пожежу;
- повідомити за телефоном «101» пожежну частину. При цьому вказати адресу, місце пожежі, наявність людей, назвати своє прізвище;
- вжити заходів для евакуації людей і збереження матеріальних цінностей.

5.10. Якщо з працівником стався нещасний випадок чи раптове захворювання, усунути дію на його організм небезпечних чинників — вивільнити від дії електричного струму, винести із зараженої території, загасити одяг, що горить, тощо.

5.11. За потреби надати потерпілому домедичну допомогу відповідно до Інструкції про порядок надання домедичної допомоги, що діє на підприємстві.

5.12. Загальна послідовність дій під час домедичної допомоги потерпілому:

- усунути вплив на організм чинників, які загрожують життю і здоров'ю;
- оцінити стан потерпілого, визначити характер і тяжкість травми;
- виконати необхідні дії, щоб врятувати потерпілого;

- підтримувати основні життєві функції потерпілого, доки не прибуде медичний працівник;
- викликати швидку медичну допомогу або транспортувати потерпілого до найближчого медичного закладу.

5.13. За загрози виникнення або при виникненні інших аварійних ситуацій викликати інші аварійно-рятувальні служби (газорятувальну тощо) та діяти відповідно до вказівок керівника або особи, яка його заміщує.

5.14. Зберегти місце події таким, яким воно було на момент нещасного випадку, якщо це не загрожує життю і здоров'ю інших працівників та довкіллю.

РОЗРОБЛЕНО:

Заступник директора з АГР

І.ОСТАПЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці

І.ГАБУРА